

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA PROJEKTU SPECIFICKÉHO VÝZKUMU 2015 ZA ROK 2016

Název projektu:

Únor 1948 a akční výbory Národní fronty v okrese Nový Bydžov

Řešitelský tým:

Řešitel – doktorand: Mgr. Pavel Horák

Řešitel – akademický pracovník: doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Pracoviště: HÚ FF UHK

Popis a splnění cílů řešení:

Předkládaný projekt navazuje na dlouhodobý záměr řešitele a na předchozí výzkum, který je orientovaný na problematiku akčních výborů Národní fronty na regionální úrovni. Řešitel doposud publikoval studie na dané téma zaměřené na okresy Hradec Králové, Náchod a Trutnov. Zpracování okresu Nový Bydžov umožnilo další srovnání, které přineslo nová a cenná fakta pro pochopení procesu přebírání moci v Československu komunistickou stranou v roce 1948.

Cílem specifického výzkumu bylo popsat průběh nastolování totalitního režimu v okrese Nový Bydžov v letech 1948–1949 s důrazem na úlohu akčních výborů Národní fronty v tomto procesu. Na základě bádání bylo zjištěno, že je v konkrétním působení a činnosti AV NF v okrese Nový Bydžov oproti jiným východočeským okresům možné vysledovat řadu odlišností, které však z obecného hlediska nenabývaly takového významu, aby byly schopny změnit strukturu fungování AV NF jako takových. Odlišnosti lze spatřovat především v postoji k zemědělské problematice, která měla v okrese Nový Bydžov významné postavení. Okres Nový Bydžov lze jednoznačně označit jako agrární jen s minimálním zastoupením průmyslu, proto zde hrálo zemědělství důležitou roli. Z tohoto důvodu se jím musely AV NF zabývat. Jinak řečeno pokud AV NF ovládly zemědělce, ovládly i celý okres. Mezi dalšími regionálními prvky, jež ovlivňovaly působení AV NF, byly např. osobní zájmy jejich členů nebo rivalita mezi Chlumcem nad Cidlinou a Novým Bydžovem. Vypjatý regionální patriotismus mezi chlumeckými a bydžovskými občany výrazně ovlivňoval zdejší dění a působil i na AV NF. Podobnou lokální rivalitu můžeme najít ve vztahu měst Náchod a Česká Skalice, kde se záhy po únoru pokusila Česká Skalice neúspěšně odtrhnout od okresu Náchod. Nicméně soupeření těchto měst nenabývalo takových rozměrů, jako v bydžovském případě.

Více než v jiných okresech, je zde v otázce vzniku a působení AV NF patrná vůdčí role OV KSČ Nový Bydžov, potažmo jeho politického tajemníka Františka Jeřábka, který byl

hlavní autoritou a koordinátorem vzniku AV NF na Novobydžovsku. Dění v okrese Nový Bydžov potvrzuje tezi o připravenosti vzniku AV NF. Svědčí o tom skutečnost, že při zakládání Okresního akčního výboru NF Nový Bydžov někteří jeho členové byli nepřítomni, avšak všichni absentéři se ze schůze omluvili a souhlasili se zařazením do OAV NF. Je zjevné, že se nejednalo o spontánní akt, naopak vznik OAV NF se zde nejspíše připravoval dopředu.

Studie rovněž poukazuje na to, jakým obrovským zásahem do tehdejší společnosti byla existence AV NF. Tyto nelegitimní orgány pronikly do všech sfér lidské společnosti. Podle rozhodnutí komunistických představitelů okresu Nový Bydžov měly být AV NF založeny „*pokud možno všude*“. Z tohoto důvodu byl v projektu postižen vznik jednotlivých akčních výborů Národní fronty a zmapována jejich činnost v nejdůležitějších oblastech společenského a politického života (zemědělství, státní správa, kultura, školství atd.). V průběhu bádání se na příkladu okresu Nový Bydžov podařilo zdokumentovat konkrétní situaci machinace s volebními výsledky z května 1948. Rovněž byla vyvrácena často obecně přijímaná teze, že na regionální úrovni přebírání moci komunistickou stranou neprovázely větší odpor. Naopak v okrese Nový Bydžov byly zaznamenány významné projevy nesouhlasu s tehdejšími děním.

Výsledkem projektu je cca třicetistránková studie s názvem: *Únor 1948 a akční výbory Národní fronty v okrese Nový Bydžov*.

Výsledky publikační činnosti v OBD/RIV (přiložte export z OBD/uved'te ID záznamu:

Stav výstupu: přijatý redakcí k otištění

Publikační výstup byl přijat redakcí časopisu *Historica Olomucensia* k otištění a v současné době je v tisku.

Celkem přidělené prostředky:

Dotace SV: 13 044 Kč

Vyúčtování dotace – popis hospodaření s prostředky (přiložte výsledovku EIS Magion):

Stipendia	6000			
Odměny	1000	344		
OON – DPP a DPC				
<u>Materiální náklady celkem</u>	2500			
Náklady na pořízení hmotného nebo nehmotného majetku		1000		
Další provozní náklady		1500		
<u>Služby celkem</u>				
Služby				
<u>Cestovní výdaje celkem</u>	3200			
	student	akad.	student	akad.

		pracovník		pracovník
Cestovné zahraniční				
Jízdné (do/z místa pobytu)				
Jízdné v místě pobytu				
Stravné				
Cestovní pojištění (44 Kč/den Evropa, 85 Kč/den svět)				
Ubytování				
Vedlejší cestovní výdaje*				
Cestovné tuzemské				
Jízdné	2568			
Stravné	632			
Ubytování				
Vedlejší cestovní výdaje*				
<u>Celkové požadované prostředky</u>	13044			

V rámci celkových finančních prostředků bylo řešiteli přiděleno stipendium 6 000 Kč. V průběhu řešení specifického výzkumu byla o 1986 Kč ponížena položka cestovné. Přebytek byl využit k navýšení položky určené k nákupu potřebné odborné literatury o 1271 Kč a rovněž byla navýšena položka další provozní náklady (kopírování studijních materiálů) o 319 Kč. Zbývající částka (324 Kč) byla využita k nákupu nezbytného spotřebního materiálu (kancelářských potřeb). Finanční prostředky z položky cestovné byly využity k úhradě následujících cestovních výloh: Česká Skalice – Hradec Králové – badatelské cesty do SOkA Hradec Králové

Celkem přidělené prostředky:

Dotace SV: 13 044 Kč

Hospodářský výsledek:

k 15. prosinci 2015

+76 Kč

Výsledovka po účtech
s pohyby

Pohyby za období 2015 / 01 - 12

Účet	Název účtu	Má dáti	Dal	Zůstatek k 2015 / 12
	Pracoviště: *****	Všechny vybrané analytiky		
	Činnost: ****	Všechny vybrané analytiky		
	Fullcost: *****	Všechny vybrané analytiky		
	Zakázka: 2104	Únor 1948 a akční výbory v okrese NB		
	Podzakázka: ***	Všechny podzakázky		
501 003	Spotřeba materiálu kancelářské DU			
	Počáteční stav	0,00		
	ZAV/0311/00417/15 27.11.2015	324,00	0,00	kancelářské potřeby
501 003	Spotřeba materiálu kancelářské DU	324,00	0,00	324,00
501 006	Spotřeba materiálu knihy, časopisy DU			
	Počáteční stav	0,00		
	ZAV/0311/00260/15 9.9.2015	610,00	0,00	knihy
	ZAV/0311/00449/15 7.12.2015	661,00	0,00	knihy
501 006	Spotřeba materiálu knihy, časopisy DU	271,00	0,00	2 271,00
501	Spotřeba materiálu	595,00	0,00	2 595,00
521 001	Mzdové náklady DU			
	Počáteční stav	0,00		
	MZD/0301/00010/15 31.10.2015	000,00	0,00	Mzdy 2015/10
521 001	Mzdové náklady DU	000,00	0,00	1 000,00
521	Mzdové náklady	000,00	0,00	1 000,00
524 001	Zákonné zdravotní pojištění DU			
	Počáteční stav	0,00		
	MZD/0301/00010/15 31.10.2015	90,00	0,00	Mzdy 2015/10
524 001	Zákonné zdravotní pojištění DU	90,00	0,00	90,00
524 002	Zákonné sociální pojištění DU			
	Počáteční stav	0,00		
	MZD/0301/00010/15 31.10.2015	250,00	0,00	Mzdy 2015/10
524 002	Zákonné sociální pojištění DU	250,00	0,00	250,00
524	Zákonné sociální pojištění	340,00	0,00	340,00

Jiné ostatní náklady mimoř.stip.				
549	006	DU		
Počáteční stav			0,00	
			3	
BAN/0802/23302/15		13.10.2015	033,00	0,00 5 Horák Pavel
			3	
BAN/0802/23601/15		20.10.2015	033,00	0,00 3 Horák Paavel
			2	
BAN/0802/25959/15		20.11.2015	967,00	0,00 2 Horák Pavel
<hr/>				
Jiné ostatní náklady mimoř.stip.				
549	006	DU	033,00	0,00 9 033,00
<hr/>				
			9	
549	Jiné ostatní náklady		033,00	0,00 9 033,00
<hr/>				
			12	
Náklady celkem			968,00	0,00 12 968,00
<hr/>				
691 006 Provoz.dotace věda MŠMTspecifický výzkum				
Počáteční stav				0,00
				13 Dotace Specifický
MAN/0910/00001/15		31.1.2015	0,00	044,00 výzkum 2015
<hr/>				
				13
691	006	Provoz.dotace věda MŠMTspecifický výzkum	0,00	044,00 13 044,00
<hr/>				
				13
691	Přijaté přís. mezi zúct.mezi org.slož.		0,00	044,00 13 044,00
<hr/>				
				13
Výnosy celkem			0,00	044,00 13 044,00
<hr/>				
Hospodářský výsledek k 2015 / 12:				76,00
<hr/>				
			12	
Náklady za vybrané:			968,00	12 968,00
				13
Výnosy za vybrané:				044,00 13 044,00
Hospodářský výsledek za vybrané k 2015 / 12:				76,00
Výběrová kritéria (omezení sestavy se řídí právy uživatele reznizul (uvedena v závorce))				
Pracoviště:		(03**)		
Činnost:		(***)		
Fullcost:				
Zakázka:		2104 (*)		
Podzakázka:				

V Hradci Králové dne 6. ledna 2017

Mgr. Pavel Horák